

PORIN TAIDEMUSEON VUOSIKERTOMUS 1992

SISÄLLYS

HALLINTO	2
HENKILÖKUNTA	3
KOULUTUS JA OPINTOMATKAT	4
JÄSENYTYDET JA EDUSTUKSET	4
TOIMITILAT JA VARUSTEET	4
TAIDEKOKOELMAT	5
Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma	5
Porin kaupungin taidekokoelma	8
Lahjoitukset	8
Hankinnat	9
Tallennukset	10
PORIN TAIDEMUSEON TIETOPALVELU	11
Kirjasto	11
Arkisto	13
Kuva-arkisto	13
NÄYTTELYTOIMINTA	14
PORIGINAL-GALLERIA	14
MUSEO JA YLEISÖ	15
JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA	17
ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA	18
LUENTOSARJAT	22
TALOUS	23

PORIN TAIDEMUSEON TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1992

HALLINTO

Porin taidemuseon omistaa Porin kaupunki ja se toimii kaupungin kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Kulttuurilautakuntaan kuuluivat kertomusvuoden aikana seuraavat jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen:

puheenjohtaja, kirjastonhoitaja Eira Levander
varajäsenenä rehtori Esa-Erik Yrjönkoski

varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja Reijo Westerholm
varajäsenenä ilmoituspäällikkö Airi Ahlfors

jäseninä

toimistonhoitaja Eeva-Liisa Ahokas
varajäsenenä opettaja Helinä Piikkilä

toimistonhoitaja Sirkka Levjäarvi
varajäsenenä laboratorionhoitaja Riitta Ruusunen

majuri Antti Pekola
varajäsenenä myyntiedustaja Pekka Elomaa

hieroja Hannu Valli
varajäsenenä lastenhoitaja Vuokko Sundqvist

rakennusinsinööri Ari Westerlund
varajäsenenä rehtori Esa Anttila

Kaupunginhallituksen edustajana kulttuurilautakunnassa on ollut erikoislääkäri Tellervo Elo. Käsiteltyjen asioiden esittelijänä taidemuseon osalta on toiminut museonjohtaja Marketta Seppälä.

Kulttuurilautakunta kokoontui 12 kertaa ja pöytäkirjoihin merkittiin 45 taidemuseota tai yleensä kuvataideasioita käsittelevää pykälää.

Taidemuseon kassa- ja tilivarastona on kaupungin rahatoimisto.

HENKILÖKUNTA

Vakinainen ja tilapäinen henkilökunta

Vakinainen henkilökunta:

Eila Ahlgren, siivooja,
Tuula Hölsö, valvoja-opas,
Hilkka Kuusijärvi, Huk, amanuenssi,
Pirjo-Maija Laaksonen, yo-merkonomi, kanslisti
Jouni Lehtinen, talonmies-hallimestari, opintovapaalla 1.1.-21.6. sekä 5.-30.8.92
Pirjo-Riitta Lindholm, valvoja-opas
Ritva Maja, siivooja
Esko Nummelin, FK, aluetaidemuseotutkija
Soili Pitkälä, valvoja-opas,
Marketta Seppälä, FK, museonjohtaja
Jari-Pekka Vanhala, FK, näyttelysihteeri, opintovapaalla 1.1.-22.6.92
Vesa-Matti Velhonoja, FK, museolehtori

Tilapäinen ja työllisyysvaroin palkattu henkilökunta:

Tatu Joonas Alasaari, museoapulainen, 1.-31.12.92
Tarja Asikainen-Lahti, museoapulainen, 22.6.-21.12.92
Pertti Eriksson, näyttelymestari, 1.1.-28.4.92
Veera Hovi, museoapulainen, 1.1.-26.6.92
Terhi Högbacka, tp.tutkija, 2.1.-30.6. ja 14.7.-13.9.92
Eeva-Kristiina Joukio, museoapulainen, 21.7.-31.12.92
Helene Kaarnametsä, museoapulainen, 1.1.-21.4.92
Tarja Leppänen, museoapulainen, 12.2.-11.8.92
Jyrki Mattila, museoapulainen, 1.1.-8.7. ja 17.8.-31.12.92
Mikko Nurminen, valvoja, 15.6.-14.8.92
Tiina Rajala, museoapulainen, 1.1.-8.3.92
Mirja Ramstedt, tp.tutkija, 1.6.-31.7.92
Risto Sandelin, hallimestari, 5.10.-31.12.92
Juha Selin, tutkimusapulainen, 22.6.-21.12.92 ja tp. museolehtori 22.-31.12.92
Anna Teponoja, kulttuurisihteeri, 1.1.-15.3.92
Erkki Valli-Jaakola, valokuvaaja, 16.11.-31.12.92
Niko Vanhakartano, museoapulainen, 13.4.-7.6.92
Pekka Virtanen, talonmies-hallimestari, 13.4.-12.10.92
Pasi Väre, näyttelymestari, 1.1.-27.4.92

Porin koululaitoksessa on järjestetty 9.-10. luokkien oppilaille kouluhallituksen edellyttämää työelämään tutustumista. Taidemuseossa on ollut vuoden 1992 aikana kolme oppilasta kahden viikon tutustumisjaksolla, sekä yksi oppilas koko syyslukukauden perjantaisin.

KOULUTUS JA OPINTOMATKAT

Museon henkilökunta on osallistunut seuraaviin koulutustilaisuuksiin:

- Kevät 1992 Englannin kielen kurssit/Porin koulutus- ja tutkimuskeskus
Amanuessi Hilikka Kuusijärvi
Kanslisti Pirjo-Maija Laaksonen
Aluetaidemuseotutkija Esko Nummelin
Valvoja-opas Soili Pitkälä
Museolehtori Vesa-Matti Velhonoja
- Kevät 1992 Taidehistorian approbatur kurssi/Länsi-Suomen kesäyliopisto
Valvoja-opas Tuula Hölsö
Kanslisti Pirjo-Maija Laaksonen
- 1.-3.6.92 Museoalaan orientoiva kurssi/Museoliitto, Jyväskylän yliopisto
Valvoja-opas Soili Pitkälä
- 10.-12.6. Siivoustyön kurssi/Porin ammattikursikeskus
Siivooja Eila Ahlgren
Siivooja Ritva Maja
- 15.-20.7.92 The International Congress of the History of Art,
Berliini
Amanuessi Hilikka Kuusijärvi
Museolehtori Vesa-Matti Velhonoja

JÄSENYTYDET JA EDUSTUKSET

Kertomusvuoden aikana museonjohtaja Marketta Seppälä on toiminut Venetsian biennalen pohjoismaisen toimikunnan jäsenenä, Vapaan taidekoulun johtokunnan jäsenenä, Suomen kaupunkiliiton kulttuuri- ja vapaa-aika-asiain neuvottelukunnan jäsenenä, Valtion taidemuseon neuvottelukunnan jäsenenä sekä Turun ja Porin läänin taidetoimikunnan puheenjohtajana. Aluetaidemuseotutkija Esko Nummelin on toiminut Kuvataiteen keskusarkiston asettaman valtakunnallista taideteosrekisteriä valmistelevan neuvottelukunnan jäsenenä ja sen alaisen tietosisältöryhmän jäsenenä.

TOIMITILAT JA VARUSTEET

Porin kaupungin pakka- ja vaakahuone valmistui vuonna 1864 lääninarkkitehti Carl Johan von Heidekenin (1832-1888) piirustusten mukaan. Arkkitehti Gustaf Nyströmin (1856-1917) suunnittelema pakkahuoneen laajennus- ja muutostyö valmistui vuonna 1897. Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 1967 perustaa taidemuseon, jonka paikaksi varattiin pakkahuone. Suunnitelmat muutostyölle laati arkkitehtitoimisto Arkkitehdit Ky Kristian Gullichsenin johdolla. Ulkoasultaan rakennus on saneerattu joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta vuoden 1897 asuun. Sisäosat on rakennettu lähes kokonaan uudelleen.

Kaikkiaan lähes 3 000 m² käsittävän pakkahuoneen saneeraustyöt toteutettiin vaiheittain. Kesäkuussa 1979 päättyneen ensimmäisen vaiheen aikana valmistuivat museon pieni näyttelysali, aula ja kahvila (noin 300 m²), joita käytetään myös vaihtuvien näyttelyiden näyttelytilana.

Toukokuussa 1981 saatiin käyttöön myös iso näyttelyhalli (noin 800m²). Kokonaisuudessaan museo valmistui syyskuussa 1981, jolloin museo virallisesti vihittiin käyttöön. Museossa on em. tilojen lisäksi taideteosten varastotilat, pakkaushuone, arkisto, valokuva-arkisto, käsikirjasto, valokuvauslaboratorio, toimistotilat ja luentosali. Itäpäädyn ateljeetilassa aloitettiin syyskuussa lasten työpajatoiminta yhdessä perhepäivähoitajien ja päiväkotien kanssa. Sanapajalle järjestettiin alkuvuodesta tilat entiseen grafiikkaluokkaan. Itäpäädyssä on myös museon vierashuone. Länsipäädyn tiloihin on keskitetty teosten kehystys ja kunnostus työt.

Museon ilmastointi hoidetaan koneellisesti ja museossa on automaattiset murto- ja palohälyttimet. Museorakennus on vakuutettu Porin kaupungin rakennusviraston toimesta.

TAIDEKOKOELMAT

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma

Taidemuseoon sijoitettuna peruskokoelmana on professori Maire Gullichsenin 31.8.1971 perustaman Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma, joka jo perustamisvaiheessa käsitti yli 300 teosta. Säädekirjan mukaisesti kokoelma siirrettiin taidemuseon tilojen valmistuttua museoon syyskuussa 1981. Porin kaupungin ja taidesäätiön kesken on tehty sopimus kokoelmien säilyttämisestä, hoidosta ja yleisölle esittelemisestä.

Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelma käsittää pääasiassa kotimaista taidetta vuosisadan vaihteesta nykypäiviin pääpainon ollessa uusimmassa sotien jälkeisessä kuvataiteessa. Kokoelmassa on edustettuna useita sellaisia modernin suomalaisen kuvataiteen edustajia, joilla on ollut kiinteät suhteet kansainväliseen, erityisesti ranskalaiseen taiteeseen.

Maire Gullichsenin taidesäätiön toiminnasta vastaa hallitus, johon kuuluivat puheenjohtajana fil.tri. Lilli Alanen, jäsenenä akateemikko Sam Vanni (k. 20.10.92), fil.tri. Salme Sarajas-Korte, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä (kaupungin edustajana) ja taidemuseon johtaja Marketta Seppälä (kaupungin edustajana). Porin kaupungin edustajien varajäsenenä toimi kaupunginarkkitehti Matti Salmivalli. 7.9.1992 alkaen hallitukseen kuuluivat puheenjohtaja fil.tri Salme Sarajas-Korte, jäsenenä fil.tri Lilli Alanen henkilökohtaisena varajäsenenään arkkitehti Ben af Schulten, apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä (kaupungin edustajana) ja taidemuseon johtaja Marketta Seppälä (kaupunginedustajana). Porin kaupungin edustajien varajäsenenä toimivat apulaiskaupunginjohtaja Kari Hannus ja kaupunginarkkitehti Matti Salmivalli. Säätiön sihteerinä on toiminut Sulo A. Savo.

Maire Gullichsenin taidesäätiön teosten kokonaismäärä oli kertomusvuoden päättyessä 529 inventaarionumerolla 1-543.

Kartuttaminen

Kokoelma karttui vuoden 1992 aikana teoksella:

Inv. 543 Sakari Alanen, Muisto I, 1987, sekatekniikka paperille, 63x92 cm

Konservointi

Kokoelmasta konservoitiin kertomusvuoden aikana seuraavat teokset:

Paul Osipow, "OPS, Marcus, Carolus, Paulus", 1979, akryyli kankaalle, 139x120,5 cm, inv. 452
Paul Osipow, "OPS, sininen ja oranssi", 1979, akryyli kankaalle, 121x91 cm, inv. 453
Paul Osipow, "OPS, punainen ja oranssi", 1979, akryyli kovalevyllä kiinnitetyllä kankaalle, 170x66 cm, inv. 454
Victor Vasarely, "Garam", 1949-53, öljy kankaalle, 195x130 cm, inv. 483
Jorma Hautala, "Nocturne", 1978, akryyli kankaalle, 180x100 cm, inv. 60
Ahti Lavonen, "Mustaa ja ruskeaa", 1968, akryyli kankaalle, 189,5x189,5 cm, inv. 78
Ahti Lavonen, "Kohtaavat muodot", 1968, akryyli kankaalle, 170x170 cm, inv. 444
Unto Pusa, "Ympyrä neliössä", 1957, öljy kankaalle, 100x100 cm, inv. 504
Unto Pusa, "Janus", 1970, öljy kankaalle, 100,5x82 cm, inv. 100
Matti Kujasalo, "Seitsemän osaa", 1981, akryyli kankaalle, 141x184 cm, inv. 437
Sam Vanni, "Kollaasi", 1971, paperikollaasi, 65x94 cm, inv. 154
Olli Miettinen, "Nature Morte", 1930, öljy pahville, 69x53,5 cm, inv. 91
Tyko Sallinen, "Kevättalvi", 1914, öljy kankaalle, 49x53 cm, inv. 407
Tyko Sallinen, "Juoruilijat", 1916, öljy kankaalle, 72x62 cm, inv. 111

Näyttelyt

Taidemuseossa on kertomusvuoden aikana esitelty säätiön teoksia säännöllisesti pienempinä kokonaisuuksina.

Suomen itsenäisyyden juhlavuoteen liittyen Porin taidemuseo järjesti opetusministeriön tuella näyttelyt:

VÄRI, MUTO, RAKENNE

Suomalaista ja kansainvälistä taidetta
Maire Gullichsenin kokoelmista
Porin taidemuseo 6.6.-26.7.92

KLARHED OG HARMONI

Moderne kunst fra Maire Gullichsens samlig
Nordjyllands Kunstmuseum, Aalborg 11.12.92-21.2.93.

Tanskassa järjestetty näyttely käsitti 110 teosta Maire Gullichsenin taidesäätiön/Porin taidemuseon Maire säätiön ja Maire Gullichsenin perillisten kokoelmista. Edustettuina olivat seuraavat taiteilijat: Alvar Aalto, Sakari Alanen, Mogens Andersen, Tor Arne, Göran Augustson, Juhana Blomstedt, Augustin Cardenas, Birger Carlstedt, Ina Colliander, Carolus Enckell, Mauno Hartman, Kari Huhtamo, Heikki Häiväoja, Harry Kivijärvi, Matti Kujasalo, Ahti Lavonen, Ernst Mether-Borgström, Lars-Gunnar Nordström, Paul Osipow, Laila Pullinen, Unto Pusa, Eino Ruutsalo, Tyko Sallinen, Sigrid Schauman, Helene Schjerfbeck, Kain Tapper, Ellen Thesleff, Sam Vanni, Rafael Wardi ja Victor Vasarely. Näyttelyn yhteydessä esiteltiin myös Maire Gullichsenin muuta elämäntyötä ja yhteistoimintaa Aino ja Alvar Aallon kanssa. Näyttelyyn liittyi näyttelyjulkaisu.

Näyttelyn avasi Alvar Aallon suunnittelemissa vuosina 1967-72 rakennetussa Nordjyllands Kunstmuseumissa Suomen Tanskan suurlähettiläs Johannes Bäckström. Porin taidemuseon puolesta läsnä olivat museonjohtaja Marketta Seppälä ja näyttelysihteeri Jari-Pekka Vanhala, jotka myös vastasivat näyttelyn esillepanosta.

Lahden taidemuseossa oli esillä vuodenvaihteessa 15.11.91-19.1.92 näyttely VALIKOIMA MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMISTA, jossa oli esillä yhteensä 61 teosta vuosilta 1952-1990 (ks. vuoden 1991 toimintakertomus).

Teoslainaukset

Taidesäätiön kokoelmasta on kertomusvuoden aikana lainattu seuraavat teokset muissa museoissa tai vastaavissa näyttelytiloissa järjestettyihin näyttelyihin:

Helene Schjerfbeck, ”Oma kuva”, 1913-26, 32x24 cm, hiili/akvarelli, MG 408

Helene Schjerfbeck, ”Kurpitsa asetelma”, 1935, 49x60 cm, öljy, MG 409

HELENE SCHJERFBECK

Suomen taiteen museo, Ateneum, 1.2.-5.4.1992

Aimo Kanerva, ”Vuorimaisema”, 1943, vesiväri, 36x43 cm, MG 71

Aimo Kanerva, ”Punakattomaisema”, 1948, vesiväri, 34x44 cm, MG 73

Aimo Kanerva, ”Omakuva”, 1947, lyijykynä 18x14 cm, MG 310

YRJÖ SAARINEN JA TAITEILIJATOVERIT – Yrjö Saarisen, Erik Enrothin ja

Aimo Kanervan maalauksia

Hyvinkään taidemuseo 12.6.-9.8.1992

Paul Osipow, ”Musta pääsiäinen”, 1979-80, akryyli, 184x363 cm, MG 494

I LIKE IT. Amerikkalaisen kuvataiteen vaikutus suomalaiseen taiteeseen, teoksia vuosilta 1966-90.

Lahden taidemuseo 12.9.-11.10.1992.

Ina Colliander, ”Äiti ja lapsi”, 1957, puupiirros, 17x54 cm, MG 187

TUSKA JA TOIVO

Porin kaupunginkirjasto 12.12.92-8.1.93

Itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi Tanskassa 11.12.92-21.2.93 järjestetyssä näyttelyssä KLARHED OG HARMONI oli mukana 65 teosta Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelmasta.

Porin kaupungin taidekokoelma

Porin kaupungin taidekokoelmia on kartutettu vuodesta 1959 lähtien kuvataidelautakunnan sekä vuodesta 1981 alkaen kulttuurilautakunnan toimesta.

Kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen periaatteena ovat olleet toisaalta oman toiminta-alueen kuvataiteen tallennus, toisaalta museossa olevien pysyvien kokoelmien täydentäminen ja kasvattaminen. Pääosa hankituista teoksista sijoitetaan kaupungin virastoihin ja laitoksiin julkisesti esille, osa sijoitetaan museoon ja osa hyödyntää kiertonäyttelyiden muodossa aluetaidemuseon näyttelytoimintaa. Vuodesta 1981 lähtien Porin taidekoulun talousarviovaroin on alettu kartuttaa koulun oppilastöiden kokoelmaa. Kaupungin kokoelmaan sisältyvät siis erillisinä kokoelmina julkisten tilojen teokset (KK), taidemuseon kokoelma (TM). Taidekoulun oppilastöiden kokoelmasta pidetään eri rekisteriä. Kertomusvuoden päättyessä kaupungin kokoelma käsitti 1280 teosta.

Kertomusvuoden aikana kaupungin kokoelmaan saatiin lahjoituksena seuraavat teokset:

- Inv. 1232 Juri Okas, "Maisema VIII d", 1989, offset, 50x82 cm
- Inv. 1233 Juho Karjalainen, "Kaupunginjohtaja Ylermi Säternin muotokuva", 1992, öljy kankaalle, 110x80 cm
- Inv. 1234-45 Manno Kalliomäki, "Mannografia arkkitapettivalikoima", 12 kpl, silkkipaino voimapaperille, 75x110 cm
- Inv. 1246 Työryhmä Ossi Somma, Reijo Paavilainen, Pertti Mäkinen, "Että elämä jatkuisi", (Taidetta, jota linnut voivat hyödyntää), 1991-92 ympäristöteos, metalliverkko, maalattu puu, lintulyhteitä, talia
- Inv. 1249 Anttila Lauri, "Ilmakuvia", 1991-92, installaatio, (hiilimaalauksia, valokuvia, puuvitriini, punagraniittilaatat)
- Inv. 1250 Ian McKeever, "Nimetön, PNG", 1991-92, lyijykynä/guassi paperille, 56x76 cm Inv. 1250
- Inv. 1251 Ian McKeever, "Nimetön, PNG", 1991-92, lyijykynä/guassi paperille, 56x76 cm
- Inv. 1252 Elsa Ytti, "Le Jardin", 1990, serigrafia, 33x46 cm
- Inv. 1253 Eeva-Liisa Isomaa, "Maailmalla", 1990, pehmeäpohja, 20,5x29,7 cm
- Inv. 1254 Tuomo Saari, "Franciscus", 1990, offset-litografia, 40,5x52 cm
- Inv. 1255 Kuutti Lavonen, "Esse Delendam", 1990, offset-litografia, 59x45,5 cm
- Inv. 1256 Harri Leppänen, "Afrikka", 1990, litografia, 53x42 cm
- Inv. 1257 Ilmars Blumbergs, "Nimetön", 1982, litografia, 46x59,5 cm
- Inv. 1258 Pentti Lumikangas, "Nimetön", 1991, pehmeäpohja/akvatinta, 39,5x29,5
- Inv. 1259 Ulla Kantanen, "Virta", 1991, litografia, 39,5x29,5
- Inv. 1260 Pentti Kaskipuro, "Nimetön", 1991, etsaus, 31x30,8 cm
- Inv. 1261 Carolus Enckell, "Nimetön", 1991, serigrafia, 30,7x30,3 cm
- Inv. 1262 Juhana Blomstedt, "Nimetön", 1991, serigrafia, 32x24 cm
- Inv. 1263 Hannu Väisänen, "Nimetön", 1990, litografia, 56x72,5 cm
- Inv. 1264 Hannu Väisänen, "II miracolo di chonae", 1990, litografia, 56x145 cm
- Inv. 1265 Hannu Väisänen, "Luominen", 1990, litografia, 56x72,5 cm
- Inv. 1266 Tuula Lehtinen, "Sakhmet", 1982, akvatinta, 28,5x24 cm
- Inv. 1267 Inari Krohn, "Nimetön", 1987, etsaus/akvatinta, 29x26,5 cm
- Inv. 1268 Outi Heiskanen, "Lentävä dervish", 1987, etsaus, 25x20,8 cm
- Inv. 1269 Ferenc Banga, "Lehetöseg kecsegtető", 1990, litografia, 53x37 cm
- Inv. 1270 Andras Miklos Saros: "Elefta", 1990, litografia, 41,5x30 cm
- Inv. 1271 Szabados, "Arpad", litografia, 1990, 31,5x42,5 cm
- Inv. 1272 József Szurcsik, "Kiseltlt utak", 1990, litografia, 32,5x43 cm
- Inv. 1273 Voitto Kantokorpi, "Suuri purjehdus", 1990, litografia, 32x48,5
- Inv. 1274 Nandor Mikola, litografia, 1990, 32,5x43 cm
- Inv. 1275 Esa Riippa, "Aamu", 1990, litografia, 27x38 cm
- Inv. 1276 Juhana Tammenpää: "Väylä", 1990, litografia, 32x 42,5 cm
- Inv. 1283 Alvar Gullichsen, "Bonk 600", 1992, konerakennelma, 180x160x300 cm

Kertomusvuoden aikana kaupungin kokoelmaa kartutettiin hankinnoin seuraavilla teoksilla:

- Inv. 1226 Henrietta Lehtonen, "Aloittelevan käsitetaiteilijan päiväkirjasta", 1990, installaatio, vaneri, lasi, paperi, silkkikukka, keramiikkamaljakko, kipsiveistos, 135x89,7x50
- Inv. 1227 Timo Heino, "Raatajakansan alttari", 1991, akryyli ja mäntykaarna, 60x84 cm
- Inv. 1228 Timo Heino, "Pimentola", 1991, akryyli ja koivukaarna, 60x84 cm
- Inv. 1229 Sigurdur Gudmundsson, "Sarjasta Urbilder", 1986, pehmeäpohjasyövytys, akvatinta, kuivaneula, 18x15,2 cm
- Inv. 1230 Sigurdur Gudmundsson, "Sarjasta Urbilder", 1986, pehmeäpohjasyövytys, akvatinta, kuivaneula, 18x15,2 cm

- Inv. 1231 Sigurdur Gudmundsson, ”Sarjasta Urbilder”, 1986, pehmeäpohjasyövytys, akvatinta, kuivaneula, 18x15,2 cm
- Inv. 1247 Leonhard Lapin, ”Holes in the Head”, 1973, serigrafia, 155x52 cm
- Inv. 1248 Kaisu Koivisto, ”Kuuma kylpy”, 1991, akryyli paperille, 53x84 cm
- Inv. 1277 Kimmo Sarje, ”Nimetön”, (Kreml), 1992, montaasi, 85x123,5 cm
- Inv. 1278 Kimmo Sarje, ”Nimetön”, (Vartija), 1991-92, montaasi, 86x54 cm
- Inv. 1279 Sigurdur Gudmundsson, ”Encore”, 1991, värivalokuva, kolme osaa, kukin 59x83 cm
- Inv. 1280 Per Barclay, Hotelli Otava, 1992, cibachrome, 235,5x130 cm

Kaupungin kokoelmasta on kertomusvuoden aikana ollut lainassa museon ulkopuolella seuraavat teokset:

Paul Osipow, ”Musta pääsiäinen”, 1979-80, akryyli, 184x363 cm, inv. 696
I LIKE IT. Amerikkalaisen kuvataiteen vaikutus suomalaiseen taiteeseen. Teoksia vuosilta 1966-90. Lahden taidemuseo 12.9.-11.10.92.

Paul Osipow, ”Kolme eriväristä neliötä”, 1978, akryyli, 140x225 cm, inv. 1005
Gia Abramishvili ja Boris Matrosov, ”Never say good-buy”, 1990, öljy kankaalle, 40x119,7 cm, inv. 1151
Porin kaupunginkirjasto 12.12.92-8.1.93

Into Linturi, ”Liisa”, 1949, öljy kankaalle, 92x73 cm, inv. 795
Into Linturi, ”Kaupunginjohtaja Oiva Kaivolän muotokuva”, 1947, öljy kankaalle, 91x72 cm, inv. 1174
INTO LINTURI – SATAKUNTALAINEN
Emil Cedercreutzin museo 12.9.92-6.1.93

Matti Kujasalo, ”5 osaa”, 1979, akryyli kankaalle, 2x2 m, inv. 814
VALIKOIMA MAIRE GULLICHSENIN TAIDESÄÄTIÖN KOKOELMASTA
Lahden taidemuseo 15.11.91-19.1.92

Matti Kujasalo, ”Valkoiset neliöt”, 1985, lastulevy/metalli, 41x69x440 cm, inv. 924
Unto Pusa, ”Kosmos”, 1970, sekatekniikka, 150 cm, inv. 1049
KLARHED OG HARMONI
Nordjyllands Kunstmuseum 11.12.92-21.2.93

Kertomusvuoden aikana konservoitiin kaupungin kokoelmasta Matti Kujasalon teos ”Valkoiset neliöt”, 1985, lastulevy/metalli, 41x69x440 cm, inv. 924

Porin taidemuseo on huolehtinut kaupungin kokoelmiin kuuluvien teosten kortistoinnista, luetteloinnista ja kehystyksestä sekä niiden sijoittamisesta julkisiin tiloihin ja niiden lainaamisesta näyttelyihin. Kokoelmista koottuja pienoisenäyttelyjä ja teosryhmiä on lisäksi lainattu koulujen käyttöön.

Tallennuskokoelmat:

Porin taidemuseossa oli vuoden 1992 lopussa kaksi suurta tallennekokoelmaa: Kansainvälisen Taideliiton (IAA) grafiikkakokoelma (128 työtä 15 eri maan nykytaiteilijalta) sekä yksityisen helsinkiläisen keräilijän kokoelma, jossa vuoden lopussa oli 127 teosta. Vuoden 1992 aikana kokoelma karttui 15 teoksella.

Kristjan Gudmundsson, ”Drawing 18”, 1990, grafiittikieliekköjä, 6x12 cm, paperirullia, 6x12 cm
Kristjan Gudmundsson, ”Drawing 19”, 1990, grafiittitanköjä, 3x3x180 cm, paperirullia, 3x3x60 cm
Kristjan Gudmundsson, (Drawing), 1987, leikattu pahvirulla, lyijykynä, 14,5x39,5x1,5 cm
Kristjan Gudmundsson, ”Drawing 28”, 1991, grafiittitanköjä, 3x4x65 cm, paperirullia, 4x8 cm
Juhani Harri, ”Haaksirikko”, 1977, esinesommitelma, 97,5x86,11 cm
Juhani Harri, ”Juhannusyö”, 1967, esinesommitelma, 31x43x10,5 cm
Juhani Harri, ”Uxmal”, 1991, esinesommitelma, 82x76x9 cm
Juhani Harri, ”Kauan sitten”, esinesommitelma, 121,5x76 cm
Juhani Harri, ”Ilmestyskirja”, 1990, esinesommitelma, 114x104x6,5 cm
Juhani Harri, ”Papin päiväkirja”, 1963, esinesommitelma, 48x33x15 cm
Matti Kujasalo, ”Maalaus”, 1976-83, akryylimaalaua, 80x152 cm
Kauko Lehtinen, ”Hedelmiä kulhossa II”, 1972, tussi, väri, 55x68,5 cm
Leena Luostarinen, (Lotusvuorella), öljy kankaalle, 150x260 cm
Leena Luostarinen, Lotusvuorella IV, 1991, öljy kankaalle, 132x114 cm
Troels Worsel, ”Maalaus VII”, 1989, akryyli kankaalle, 192x149 cm

Lisäksi museossa on Tommi Mäkelän tallennuksena kaksi maalausta ”Caytano”, 1982, öljy, 200x300 cm ja ”Carpio”, 1982, öljy, 200x300 cm sekä Paul Osipowin tallennuksena maalaus ”Kaksi sinistä”, 1978, akryyli, 140x242 cm.

PORIN TAIDEMUSEON TIETOPALVELU

Porin taidemuseon tietopalveluun kuuluvat museon arkisto- ja kirjastotoiminnot. Sisällöllisesti oman kokonaisuutensa tietopalvelussa muodostaa Satakuntaosasto (ks. aluetaidemuseotoiminta).

Kirjasto

Porin taidemuseon kirjasto on luonteeltaan käsikirjasto ja erikoiskirjasto (taidekirjasto), joka on myös museoyleisön käytettävissä.

Kirjastoon kootaan museotoimintaa, kuvataidetta, arkkitehtuuria, taideteollisuutta ja valokuvausta sekä kulttuurihistoriaa käsittelevää aineistoa. Porin taidemuseon toimiessa aluetaidemuseona Satakunnassa kirjaston yhtenä painopistealueena on maakunnallinen kuvataide eri ilmiöineen. Kirjaston kokoelmiin kootaan kuvataidenäyttelyihin liittyviä julkaisuja, näyttelyluetteloita, esitteitä sekä eri museoiden ja taidejärjestöjen ohjelmia ja vuosikertomuksia.

Kirjaston aineisto on järjestetty UDK-luokituksen mukaan. Aineiston hankintakirjauksessa käytetään kirjamuotoisella aineistolla, näyttelyjulkaisuilla ja kausijulkaisuilla kullakin omaa hankintaluetteloita. Luetteloinnissa noudatetaan ”Suomalaiset luettelointisäännöt” -ohjeistoa. Lehtileikekokoelmalla on oma korttihakemisto. Lehtileikekokoelmaa on mikrofilmattu 16 mm mustavalkoiselle mikrofilmille. Negatiivioriginaaleista on teetetty positiiviset käyttökopiot.

Kertomusvuoden aikana kirjoja hankittiin tai saatiin lahjoituksina yhteensä 90 kappaletta. Vuoden päättyessä kirjallisuutta oli 1384 nidettä.

Näyttelyjulkaisuja ostettiin, saatiin lahjoituksina tai vaihtoen yhteensä 219 kappaletta. Vuoden päättyessä näyttelyjulkaisuja oli yhteensä 4301.

Kertomusvuoden aikana museoon tilattiin seuraavat kuvataide- ja museoalan aikakauslehdet:

- Aperture, USA
- Arkkitehti, Suomi
- Artnews, USA
- Art in America, USA
- Artforum, USA
- Arts Magazine, USA
- Art Press, Ranska
- Flash Art, Italia
- High Performance, USA
- Journal of Aesthetic Education, USA
- Kielikello, Suomi
- Kirjastolehti, Suomi
- Kritiikin Uutiset, Suomi
- Kulttuuritutkimus/Jyväskylän yliopisto
- Kulttuurivihkot, Suomi
- Kunstforum International, Saksa
- Kuntatyönantaja, Suomi
- Museopolitiikka/Museopoliittinen yhdistys
- Musta taide, Suomi
- New Art Examiner, USA
- October, USA
- Siksi/Nordisk konstcentrum, Suomi
- Synteesi, Suomi
- Taide, Suomi
- Third text, Englanti
- Tiede ja edistys, Suomi
- Valokuva, Suomi

Kertomusvuoden aikana museoon tuli vapaakappaleina seuraavat lehdet:

- AMA/Suomen museoamaneuenssit ry
- Arsis/Taiteen keskustoimikunta, Helsinki
- Arttu, Helsinki
- Concordia, Helsinki
- Form Function Finland, Helsinki
- Hopeatarjotin/Suomen hotelli- ja ravintolamuseoiden kannatusyhdistys, Helsinki
- Icom news/Bulletin of the international council of museums
- IKI/Kainuun maakunnallinen museoutislehti, Kainuun museo
- Kansallismuseo, Museovirasto, Suomen kansallismuseo
- Kirjakellari, Tyrvään kirjakauppa Oy
- Kunst & museum journal, Hollanti
- Kymengarde – Kymen läänin nykytaidetta/ Kotkan tait.seura ry
- Look at Finland, Suomi
- Lähikuva, Turku
- M/info, Lahden kaupungin museo
- Museo, Suomi
- Museotaite/Alvar Aalto-museo
- Museotiedote, Turun maakuntamuseo

- Museoviesti/Etelä-Karjalan museo, Etelä-Karjalan taidemuseo ja Kymenläänin aluetaidemuseo
- Nationalmuseum Bulletin, Ruotsi
- Näköala Tšekkoslovakiaan, Suomi-Tšekkoslovakiaseura
- Optimisti, Hämeen läänin taidetoimikunta
- Porissa tapahtuu, Porin kaupungin matkailutoimisto
- Rakennustaiteen museo, Helsinki
- Rihla, Rovaniemi
- Satakunnassa tapahtuu/Satakunnan maakuntaliitto
- Tiedote, Keski-Suomen museo
- Tiedote moniste, Turun ja Porin läänin taidetoimikunta
- Tiedotuslehti/Mikkelin taidemuseo ja Savonlinnan museo
- Tiedotuslehti, Hanasaari
- Yleisarkistojen tiedotuksia/Valtionarkisto

Sanomalehdet, joista arkistoiitiin museon toimialaan liittyen museo- ja kuvataidetapahtumia käsittelevät kirjoitukset:

- Helsingin sanomat
- Satakunnan Kansa
- Satakunnan Työ
- Uusi Aika
- Aamulehti

Tilattujen lehtien lisäksi museoon tuli kertomusvuonna runsaasti eri laitosten ja museoiden tiedotteita sekä yksittäiskappaleita eri aikakauslehtiä.

Arkisto

Porin taidemuseolla oli kertomusvuoden päättyessä seuraavat erilliset arkistot:

Porin taidemuseon virka-arkisto

Taidevintin arkisto, joka sisältää kulttuurisihteerin Sulo A. Savon kokoamaa, Porissa vuosina 1964-1977 toimineen kunnallisen taidegallerian toimintaa käsittelevää aineistoa, lahjoitettu 1979.

Toimittaja Arvo Mäen arkisto, joka sisältää toimittaja Mäen keräämää aineistoa Porin kaupungin kuvataidelautakunnan toiminnasta ja kuvataide-elämästä yleensä, lahjoitettu 1980

Taiteilija Olavi Jalkasen arkisto, joka sisältää kolme kansiota aineistoa taiteilijan muotokuvatuotannosta, lehtileikkeitä ja taiteilijan suunnittelemaa mainoksia. Mainokset on suunniteltu pääasiassa Friitalan nahkatehtaalle. Arkiston on lahjoittanut taiteilijan tytär Liisa Jalkanen vuonna 1982.

Porin Taidemuseon Kannatusyhdistys ry:n arkisto, joka käsittää mm. Matti Taipaleen Kannatusyhdistyksen toimeksiannosta tekemän pienimuotoisen tutkimuksen ”Jussi Pohjonen, kuvanveistäjä ja muotokuvamaalari”. Arkiston lahjoitti toimintansa lopettanut yhdistys vuonna 1983.

Täydennys Arvo Mäen arkistoon. Täydennys sisältää 581 mustavalkoista valokuvanegatiivia ja joitakin lehtileikkeitä sekä näyttelyjulkaisuja koskien satakuntalaista kuvataide-elämää vuosina 1958-1979. Arkiston on lahjoittanut Arvo Mäki vuonna 1984.

Porin Taide- ja Taideteollisuusyhdistyksen osa-arkisto, joka sisältää yhdistyksen suorittaman taiteilija Olavi Jalkasen teosten inventoinnin. Arkisto on lahjoitettu vuonna 1984.

Apteekkari Leena Särmän arkisto, joka sisältää mm. 194 sivuisen Georg Nordenswanin kirjan ”Bildkonsten” vuodelta 1903, sekä lehtiä ja lehtileikkeitä vuosilta 1927-34 sekä painokuvia taideteoksista ja taiteilijoista. Arkiston on lahjoittanut Jarmo Särämä vuonna 1985.

Hemmi Koivuniemen arkisto, joka sisältää lehtileikkeitä vuosilta 1948-1958, ja 1958-, sekä lisäyksiä aikaisemmilta vuosilta. Leikkeet käsittävät erilaisia taidetapahtumia ja –näyttelyitä Satakunnassa.

Immo Tuomisen arkisto, joka sisältää lehtileikkeitä vuosilta 1962-1980 sekä Immo Tuomisen käsikirjoituksia näyttelyluetteloja varten keväällä 1982.

Taidemuseotoimikunnan arkisto, joka sisältää vuonna 1966 asetetun taidemuseotoimikunnan pöytäkirjat. Liitteinä ovat vihkiäispuhe, lausuntoja ja muuta kirjeenvaihtoa. Arkiston on koonnut toimikunnan sihteeri apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä. Arkiston on lahjoittanut apulaiskaupunginjohtaja Mikko Sävelä 3.1.1989.

Porin Työväen Kuvataiteen Ystävät ry:n arkisto vuosilta 1951-1987. Arkisto sisältää lehtileikkeitä, näyttelyluetteloita, valokuvia ym. toimintaan liittyvää materiaalia. Arkiston on lahjoittanut Arvo Mäki.

Kertomusvuoden aikana ovat lahjoittaneet arkisto- ja kirjastoaineistoa lukuisat ulkomaiset ja kotimaiset taiteilijat, järjestöt, museot, yksityiset henkilöt ja yhteisöt.

Kuva-arkisto

Porin taidemuseon kuva-arkistoa kartutettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 110 päänumerolla, jotka sisälsivät yhteensä 1409 yksittäistä kuvaa ja negatiivia. Kuva-arkiston päänumeroiden kokonaismäärä oli kertomusvuoden päättyessä 1288. Kuvatallennekokoelma käsittää negatiivikokoelman, mustavalkoiset ja värikuvat sekä diapositiivit. Museossa järjestetyt vaihtuvat näyttelyt sekä tärkeimmät tapahtumat kuvattiin, minkä lisäksi taidekokoelmien mustavalko- ja värikuvausta jatkettiin. Huomattava määrä kuvamateriaalia syntyi myös aluetaidemuseotoimintaan liittyvien inventointien ja dokumentointityön yhteydessä sekä toteutettaessa kuvataidetta käsitteleviä diasarjoja.

NÄYTTELYTOIMINTA

Porin taidemuseo järjesti vuoden 1992 aikana kokoelmista koottujen näyttelyiden lisäksi seitsemän erikoisnäyttelyä seuraavan aikataulun mukaisesti:

14.12.-26.1. PORIN TAITEILIJASEURA 45 VUOTTA

- 7.2.-29.3. MANNO KALLIOMÄKI
Mannografia
- 7.2.-8.3. PER BARCLAY
Öljyhuoneet
valokuvia
- 10.3.-5.4. RISTO HEIKINHEIMO
maalauksia ja värikalvoja
- 11.4.-31.5. SIGURDUR GUDMUNDSSON
Images From a Journey
veistoksia ja valokuvia
- 6.6.-26.7. VÄRI, MUOTO, RAKENNE
Suomalaista ja kansainvälistä taidetta
Maire Gullichsenin kokoelmista
- 26.7.-30.8. JEANETTE CHRISTENSEN JA JYRKI SIUKONEN
Installaatio
- 31.7.-20.9. ILMA JA MUUT ELEMENTIT
Lauri Anttila, Marianne Heske, Ian McKeever
- 26.9.-1.11. JOHN M ARMLEDER, RICHARD ARTSCHWAGER,
ASHLEY BICKERTON, JAN VERCRUYSSSE
- 13.11.-17.1.93 SUKUPOLVI
Latvian käsitetaidetta 1990-luvulta

PORIGINAL-GALLERIA

Toukokuun alusta 1984 Porin taidemuseo sai käyttöönsä pienimuotoisia vaihtuvia näyttelyitä varten kaupungin vuokraaman galleriatilan entisestä suolamakasiinista, Eteläranta 6:sta. Rakennus on uusrenessanssityylinen kiinteistö, joka on rakennettu arkkitehti F.J. Lindströmin vuonna 1885 signeeraamien piirustusten mukaan. Rakennus on ollut Jazzin tukisäätiön omistuksessa 30.6.92 asti, jolloin rakennus siirtyi Porin kaupungin omistukseen. Kaksikerroksinen galleria tarjoaa näyttelytilaa 235 m², mikä mahdollistaa kahdenkin näyttelyn järjestämisen samanaikaisesti.

Gallerian käytännön järjestelyistä on vastannut valvoja-opas Tuula Hölsö.

Poriginal-galleriassa järjestettiin seuraavat näyttelyt vuoden 1992 aikana:

- 25.1.-11.2. TIINA SALO JA ELSE JOUTSI
PÄIVI MAUNU
- 15.2.-2.3. PÄIVI MERILÄINEN JA AINO KAARINA PAJARI
- 7.3.-24.3. EILA MINKKINEN
ERKKI VALLI-JAAKOLA

- 28.3.-14.4. JUHANI TARNA
- 16.4.-5.5. EIRA RUOTTUNEN
LEENA HARHALUOMA
- 9.5.-16.6. PORIN TAIDEKOULU
- 18.6.-5.7. TIINA VAINIO
JACQUES COELHO
- 25.7.-11.8. TEIJA-TUULIA AHOLA JA FANNY NIEMI-JUNKOLA
- 15.8.-1.9. VEIJO SETÄLÄ JA OLLI SUMMANEN
- 5.9.-22.9. PORIN SASKIA RY:N STIPENDIAATTINÄYTTELY:
SIEVÄ KAUPPINEN
- 26.9.-13.10. KANKAANPÄÄN TAIDEKOULU
- 17.10.-3.11. TUULA JA HANNU LUKKARINEN
- 7.11.-24.11. HANNU ARTINAHO
- 28.11.-29.12. NINA KEROLA, EIJA HANNUS JA PÄIVI MIKKONEN

MUSEO JA YLEISÖ

Aukioloajat

Vuoden 1992 aikana museo oli avoinna yleisölle 300 päivää. Normaalisti museo on ollut avoinna päivittäin kello 11-18, paitsi keskiviikkoisin kello 11-20, ja maanantaisin museo on ollut suljettu. Näyttelyjen vaihtuessa museo tai osa museosta on ollut suljettuna 2-4 päivää.

Kävijät

Vuoden 1992 kävijämäärä oli taidemuseossa ja Poriginal-galleriassa yhteensä 21.331 henkilöä.

tammikuu	1561
helmikuu	1651
maaliskuu	2939
huhtikuu	1598
toukokuu	1688
kesäkuu	1124
heinäkuu	2607
elokuu	1335
syyskuu	2148
lokakuu	1705
marraskuu	1701

Aluetaidemuseotoiminnan näyttelyiden arvioitu kävijämäärä 2150. Kokonaiskävijämäärä oli 23.481 henkilöä.

Käynnit on tilastoitu päivittäin ja ne ovat kautta vuoden keskittyneet selvästi viikonloppuihin, lauantaihin ja sunnuntaihin.

Avajaistilaisuudet, esitelmät ja esittelyt

Perinteiden mukaisesti museossa pidettiin näyttelyiden avajaisiksi erityinen avajaistilaisuus, joista osassa järjestettiin myös oheisohjelmaa.

- Mannografia –näyttelyn avajaisissa Olli Pohjola (huilu), Lea Pekkala (sello) ja Riku Niemi (lyömäsoittimet) kantaesittivät Olli Pohjolan näyttelyn teemaan säveltämän teoksen ”12-osainen mannofoninen äänitapetti kolmelle karhulle ja Kultakutrille”
- Sigurdur Gudmundsson esitti oman näyttelynsä avajaisissa vähäeleisen, mutta hauskan performanssin ”The Animal Opera”, elementteinään lampaanvilla, hevosen kenkä, määkinä ja hirnunta.
- Maire Gullichsenin kokoelmista koottu VÄRI, MUOTO, RAKENNE –näyttely avattiin Maire Gullichsenin muistoksi järjestetyllä pianotaiteilija Liisa Karhilon konsertilla.
- Latvialaista käsitetaidetta 1990-luvulta esitelleen PAAUDZE/SUKUPOLVI – näyttelyn avasi kaupunginjohtaja Martti Sinisalmi.

Kouluryhmille ja muulle yleisölle on järjestetty lukuisia esittelytilaisuuksia, joissa taiteilijat ja museon henkilökunta ovat esitelleet näyttelyä. Lisäksi keskiviikkoisin kello 18 järjestettiin säännöllisesti ilmaiset yleisöopastukset.

JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Kertomusvuoden aikana toimitettiin kevät- ja kesäkaudella sekä syyskaudella näyttelyohjelmistotiedotteet sekä kunkin näyttelyn yhteydessä erilliset näyttelytiedotteet. Näyttelyistä järjestettiin tiedotustilaisuudet lehdistölle ja radiolle sekä painettiin esitteitä, julisteita ja kutsukortteja.

Julkaisut ja painotuotteet:

Sigurdur Gudmundsson
ISBN 91 7704 050 3
Suomennos, 40 s.

Mannografia Arkkitapettivalikoima
Mannografia. Selection of wallpaper
64 s. Suomi-englanti
ISBN 951-9355-34-0
Porin taidemuseon julkaisuja 17

John M. Armleder, Richard Artschwager,
Ashley Bickerton, Jan Vercruysse
Viisi erillistä julkaisua
Suomi-englanti
ISBN 951-93555-35-9
Porin taidemuseon julkaisuja 18

Paaudze/Sukupolvi
52 s. Suomi-englanti
ISBN 951-9355-36-7
Porin taidemuseon julkaisuja 19

Lainattavat diasarjat
14 s.

Sievä Kauppinen
Inhimillinen miljö
17 s.

Lainattavat näyttelyt 1992
4 s.

Julisteet:

Sigurdur Gudmundsson – Images from a Journey
Manno Kalliomäki – Arkkitapettivalikoima

ALUETAIDEMUSEOTOIMINTA

Opetusministeriö on nimennyt Porin taidemuseon Satakunnassa toimivaksi aluetaidemuseoksi 1.5.1982 lukien. Museon toimialueeseen kuuluvat opetusministeriön vuonna 1980 vahvistaman suunnitelman mukaan seuraavat kunnat: Pori, Harjavalta, Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma, Eura, Eurajoki, Honkajoki, Jämijärvi, Karvia, Kiiainen, Kiukainen, Kodisjoki, Kullaa, Köyliö, Lappi Tl., Lavia, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku, Punkalaidun, Rauman Mlk., Siikainen, Säskylä ja Ulvila.

Yhteydet kuntiin

Maakunnallisen näyttelytoiminnan ohella museo on edellisten vuosien tavoin harjoittanut kuvataiteeseen, taideteosten käsittelyyn ja säilytykseen sekä näyttelytiloihin liittyvää neuvontatoimintaa. Lisäksi museo on välittänyt opetus- ja kuvamateriaalia taiteen eri oppilaitoksille, toimialueen kouluille ja kansalaisopistoille sekä muuhun luentokäyttöön. Museon tiedotustoiminnan piiriin kuuluvat kaikki vastuualueen kulttuurilautakunnat, kirjastot, työväen- ja kansalaisopistot, kuvataiteen ammattilais- ja harrastajaseurat sekä kuvaamataidonopettajat.

Taidekokoelmien sekä taiteilijoiden tuotannon inventoinnit

Porin taidemuseon tavoitteena on inventoida toiminta-alueensa kuntien, seurakuntien ja julkisten laitosten taidekokoelmat sekä merkittävimmät yritys- ja yksityiskokoelmat. Työn painopiste on ollut kuntakokoelmissa. Satakuntalaisten kuntien taidekokoelmat on merkittävimpien kokonaisuuksien osalta inventoitu ja vuorossa ovat kartunnan mukaan suoritettavat täydennysinventoinnit. Kertomusvuonna aloitettiin aiemmin rakennettujen tietokantojen integroiminen yhdeksi kokonaisuudeksi, joka voidaan liittää myöhemmin syntyvän valtakunnallisen taideteosrekisterin osaksi. Olemassa olevien ohjelmien tulostusominaisuuksia kehitettiin edelleen sekä luotiin alustavasti yhteydet valokuvien tietokantaan. Rakenteilla olevien tiedonhallintajärjestelmien täysipainoinen hyödyntäminen edellyttää kuitenkin museon sisäisen atk-verkon ja modeemiyhteyksien rakentamista.

Satakunnan julkisten veistosten inventointia jatkettiin edelleen täydentämällä teostietoja kirjallisuudesta saatavilla tiedoilla sekä kartoittamalla tulevia inventointikohteita.

Taiteilijan tuotannon inventoinnit toteutettiin kahtena suurena yhteistyöprojektina. Porilaisen graafikon ja taidemaalarin Sievä Kauppinen tuotanto inventoitiin yhteistyössä taiteilijan ja Porin saskiat ry:n kanssa. Kankaanpääläisen taidemaalarin ja Kankaanpään taidekoulun edesmenneen rehtorin Pekka Mattilan tuotannon inventointi käynnistettiin yhteistyössä Kankaanpään taidekoulun kanssa. Sievä Kauppinelta inventoitiin pääosin yksityisomistukseen kuuluvia teoksia 124. Tämän lisäksi siirrettiin atk-pohjaiseen rekisteriin taiteilijan puupiirrostuotannostaan pitämään kirjanpitoonsa merkitsemät 97 teosta. Pekka Mattilan perikunnan omistamasta kokoelmasta inventoitiin 19 teoksen otos. Tämän lisäksi inventoitiin taidekoulun kanssa toteutetun kartoituksen pohjalta 52 yksityiskokoelmiin kuuluvaa Pekka Mattilan teosta. Muusta satakuntalaisen taiteeseen kohdistuneesta dokumentointityöstä voidaan mainita työryhmän Ossi Somma, Pertti Mäkinen ja Reijo Paavilainen Porin jokirantaan toteuttama installaatio Taidetta, jota linnut voivat hyödyntää. Normaalin näyttelydokumentoinnin yhteydessä kuvattiin myös otos Porin taiteilijaseuran 45-vuotisnäyttelyn töistä.

Näyttelytoiminta

Porin taidemuseo tuottaa ja välittää kiertonäyttelyitä toiminta-alueensa kuntiin aluetaidemuseotoiminnan puitteissa. Näyttelyitä valmistettaessa pyritään ottamaan huomioon eri kohderyhmät sekä samalla kiertonäyttelytoiminnan asettamat vaatimukset mm. teosten soveltuvuudesta eri tyyppisiin näyttelytiloihin sekä niiden sopivuus kuljetettavaksi. Nykytaiteen nopea kehitys, uudet ongelmanasettelut, taiteen yhä suurempi käsitteellisyys ja sen myötä aineettomuus sekä taideteoksen luonteeseen yhä useammin kuuluvat aika ja muutos ovat kysymyksiä, jotka asettavat perinteisen, säilyttävää näkökulmaa korostavan museoajattelun kyseenalaiseksi. Alueellisen näyttelytoiminnan riippuvuus helposti pakattavista ja hyvin kuljetuksiin soveltuvista taideteoksista on ongelma. Museon olisi kyettävä esittelemään myös nykytaiteen mielenkiintoisia kehityslinjoja. Kun Porin taidemuseon maantieteellisesti varsin suppealla toimialueella on nyttemmin jo neljä aktiivista taidemuseota, on alueellisessa näyttelytoiminnassa haluttu keskittyä pakettinäyttelyiden sijaan yksilöllisesti kuhunkin tilaan räätälöityihin näyttelyihin.

Kiertonäyttelytoimintaa varten museolla on käytettävissä viisi siirrettävää näyttelyseinäkettä, kooltaan 215 cm x 300 cm. Uudeksi kiertonäyttelyksi valmistui vuonna 1992 virolaisen arkkitehdin ja kuvataiteilijan Juri Okaksen grafiikkaa esittelevä näyttely.

Kertomusvuoden laajin näyttelyprojekti oli Porin saskiat ry:n kanssa yhteistyössä Poriginal-galleriaan toteutettu taiteilijan tuotannon inventointityöhön pohjautuva taidemaalari ja –graafikko Sievä Kauppisen juhlanäyttely, joka oli esillä 5.9.-22.9.1992. Näyttelyyn liittyi 17-sivuinen kuvitettu esite. Pekka Mattilan mahdollisesti myöhemmin toteutettavan näyttelyn valmistelu aloitettiin. Lisäksi taidemuseo oli osaltaan mukana työryhmä Somma, Mäkinen, Paavilaisen ympäristöteoksen toteutuksessa.

Porin kaupungin ympäristösuojelulautakunnan, biologian lehtori Pirkko Liljan ja Porin taidemuseon yhteistyössä vuonna 1990 valmistama George Steinmann ja ekologia –näyttely käsittelee ihmisen ja taiteen, ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta. Näyttely koostuu 15 Steinmannin taideteoksesta, teoksia tulkitsevista teksteistä sekä kokonaisuuteen liittyvästä, näytevitriineihin sijoitetusta havaintomateriaalista, jonka avulla katsojaa ohjataan pohtimaan Steinmannin luontosuhdetta sekä kannustetaan taiteilijalle ominaisessa hengessä omaehtoiseen, luovaan pohdiskeluun. Näyttely kootaan kunkin näyttelypaikan ja kohdeyleisön edellytysten ja toiveiden mukaiseksi. Kertomusvuonna George Steinmann ja ekologia –näyttely oli esillä Eurassa, kuvataideyhdistys Efran näyttelytiloissa Villa Mäntylässä 3.2.-17.2.1992. Kuubalaista taidetta esitelleen NO MAN IS AN ISLAND –näyttelyn pohjalta muodostettu kiertonäyttelykokonaisuus Historia rakentaa mielikuvaa – mielikuva rakentaa historiaa oli esillä samoin Eurassa 6.7.-26.7.1992.

Kaikki Porin taidemuseon kokoelmista aiemmin muodostetut 12 pakettinäyttelyä ovat edelleen tarvittaessa lainattavissa. Näyttelyistä olivat kertomusvuonna lainassa Satukuvia, Kuva ja runo I, Kuva ja runo V sekä Sinikka Räike. Kokoelmien pohjalta muodostettiin myös suomalaista 1970-luvun taidegrafiikkaa esitellyt näyttely, joka oli esillä Noormarkun vanhainkodissa 18.10.-17.11.1992.

Pakettinäyttelyiden tekstien uusimista jatkettiin. Uutena työkaluna käyttöön saatu taitto-ohjelma sekä tähän liittyvä vektorigrafiikkaohjelma mahdollistavat visuaaliselta tasoltaan huomattavasti aiempaa korkeatasoisempien esitteiden tuottamisen. Samalla mahdollistui yksilöllisten, kutakin näyttelyä varten tehtyjen A3-kokoisten julisteiden tuottaminen.

Diasarjat ja opetusmateriaali

Näyttelytoiminnan ohella Porin taidemuseo kokoaa kuvataidetta esittelevää tai sen ilmiöihin perehdyttävää opetusmateriaalia päiväkotien, koulujen ja erilaisten oppilaitosten käyttöön. Osa aineistosta on lainattavien sarjojen muodossa, osa kootaan kulloisenkin käyttäjän tarpeiden mukaan museon kuva-arkistosta. Lainaustoiminnassa on pyritty täydentämään kirjastolaitoksen ja kunnallisten oppimateriaalikeskusten tarjontaa päämääränä näiden harjoittaman massalainaustoiminnan sijaan yksilöllinen, taidehistorian asiantuntemukselle rakentuva palvelu. Diasarjoja tuotettaessa museo ei ole lähtenyt tekemään päällekkäistä työtä kaupallisten valmistajien kanssa. Tuotanto on suurilta osin integroitu yhteen maakunnallisen taiteen dokumentoinnin ja taidemuseon näyttelytoiminnan kanssa, joten itse valmistetun aineiston painopisteet ovat tähän asti olleet nykytaiteessa ja toisaalta satakuntalaisessa taiteessa. Vuoden loppuun mennessä diasarjoja oli valmiina 112.

Kuvamateriaalin lainaustoiminta on kasvavassa määrin kohdistunut diasarjojen sijasta museon arkisto-aineistoon. Kertomusvuonna kehitettiin edelleen kuva-arkiston kinokokoisten diojen arkistointijärjestelmää lainaustoimintaa paremmin palvelevaksi. Kinokokoisten diojen ohella udk-

luokitus kattaa nyt myös suurikokoisen, julkaisukelpoisen dia-aineiston, so. 6x6, 6x7, 9x12, 4”x5” – kokoiset kuvat.

Aluetaidemuseotoiminnan kertomusvuoden painopiste oli yleisen taidehistoriaan liittyvän kuvamateriaalin tuotannossa. Tämän lisäksi aloitettiin Suomen taidetta esittelevän kuva-aineiston tuotanto. Päämääränä on koota satakuntalaisten opettajien ja maakunnassa tapahtuvan luentotoiminnan käyttöön aineisto, joka kattaa taiteen tärkeimmät kehitystapahtumat esihistoriallisesta ajasta nykypäivään eurooppalaisella kulttuurialueella. Vuonna 1992 valmistui kaikkiaan 241 arkistokuvaa. Määrä vastaa lähes kymmentä erillistä diasarjaa. Lopullinen sarjojen muodostaminen tehdään vasta kun aineisto on saatu kunkin kokonaisuuden osalta riittävän kattavaksi. Täydennyksiä ja tarkennuksia tehdään luonnollisesti tämänkin jälkeen.

Kertomusvuonna jatkettiin yleisen taidehistorian piirtoheitinkalvosarjan valmistamista. Tekstin tueksi koottu kuvamateriaali, kartat ja rakennuspiirustukset muodostettiin ehjäksi, kronologisesti eteneväksi kokonaisuudeksi ja taitettiin. Julkaisuohjelmana oli Page Maker 3.0. Vuonna 1992 valmistuivat seuraavat osat:

- Maalaustaiteen uudistuminen 1200-1500, 2 sivua
- Varhaisrenessanssin maalaustaide, 2 sivua
- Kuvanveiston uudistuminen 1200-1500, 1 sivu
- Italian täysrenessanssin kuvataide 1500-1530, 2 sivua
- Italian renessanssin ja manierismin arkkitehtuuri 1420-1590, 2 sivua
- Manierismin taide 1530-1590, 1 sivu

Tekstikalvoihin on tulevaisuudessa tarkoitus liittää tarkentava kartta- ym. aineistoa omina erillisinä kalvoinaan. Aineiston kokoamista jatkettiin. Taitto ja yhtenäisen ulkoasun luominen suoritetaan tämän materiaalin osalta myöhemmin.

Varsinaisia diasarjoja valmistui vuonna 1992 kaksi kappaletta:

SIEVÄ KAUPPINEN

Porilaisen rakennetun ympäristön kuvaajana tunnetun maalarin ja taidegraafikon tuotantoa
38 diaa.

PEKKA MATTILA

Satakuntalaisen taidemaalarin ja Kankaanpään taidekoulun pitkäaikaisen opettajan ja rehtorin konkretistisia maalauksia 1970-luvulta lähtien.
45 diaa.

Kuluneen vuoden kaikki taidemuseon näyttelyt dokumentoitiin suurikokoiselle dialle. Materiaalin duplikoiminen kinokokoon on edelleen kesken. Aineiston valmistuttua siitä kootaan diasarjat. Aiemmin valmistuneiden diasarjojen tekstien uusintaa jatkettiin. Samalla aloitettiin Arkkitehtuurin historian diasarjojen esitteiden taitto.

Kuvamateriaalin lainauksia kirjattiin kertomusvuonna kaikkiaan 268.

Porin taidemuseon tietopalvelu/ Satakuntaosasto

Porin taidemuseon tietopalvelujärjestelmän Satakuntaosasto muodostuu museon kirjaston ja kuvatallennekokoelmien Satakuntaan liittyvästä aineistosta sekä muusta mahdollisesta museoon talletetusta satakuntalaista kuvataide-elämää käsittelevästä arkistoaineistosta, joka

luokittelujärjestelmien avulla on mahdollista erottaa museo muista tallenteista. Käytössä oleva yleinen kymmenluokittelu käsittää varsinaisten kirjojen lisäksi myös näyttelyluettelot ja kuvatalennekokoelmat.

Aluetaidemuseotoiminnan yhteydessä tehtyjen inventointien tulokset on kirjattu seuraaviin tietokantoihin:

- Kunnalliset taidekokoelmat Satakunnassa
- Yhteisöjen taidekokoelmat Satakunnassa
- Yritysten taidekokoelmat Satakunnassa
- Yksityiskokoelmat Satakunnassa
- Satakunnan julkiset veistokset
- Porin julkiset veistokset

Satakuntalaisen taiteen dokumentointityöhön liittyen mikrofilmattiin Sievä Kaupisen lehtileikekirja vuosilta 1954-1975 sekä taiteilijan puupiirrostuotannostaan pitämä rekisteri Muistikirja. Puupiirroksia. Lisäksi litteroitiin ja talletettiin äänitteenä Porin saskioiden 30.1.1992 tekemä Sievä Kaupisen haastattelu. Pekka Mattilan henkilökohtaisen arkiston mikrofilmaaminen aloitettiin. Kuvataiteen instituutioiden osalta toteutettiin Porin taiteilijaseura ry:n (kaikkiaan 109 mikrokorttia) arkiston mikrofilmaus.

Taidemuseon kokoelmiin kohdistuvaan tutkimustyöhön liittyen mikrofilmattiin taidemaalari Ahti Lavosen arkistot: Lehtileikkeitä, Leikekirja I (1953/1955-1969) sekä Teoskortisto (1961-1986)

Taidemuseon kirjastoaineiston täydennykseksi mikrofilmattiin seuraavat aikakausjulkaisut: Ateneum 1892-1902, Rakennustaito 1913-27 ja Teknikern 1891-1894.

Rekistereitä luotaessa on noudatettu soveltuvin osin museoliiton suositusta taideteosten luettelointitiedoista automaattista tietojenkäsittelyä varten (2/87).

Vuonna 1990 valmistuneen taidemuseon kuva-arkiston atk-ohjelmakokonaisuuden kehitystyötä jatkettiin vastaamaan vireillä olevan valtakunnallisen atk-rekisterin asettamia vaatimuksia. Diasarjojen tuotantoa varten valmistui vuonna 1991 oma ohjelmansa. Tavoitteena on siirtää kuva-arkiston kirjaukset atk-pohjaisiksi, mikä vapauttaa arkiston henkilökunnan moninkertaisesta päällekkäisestä työstä, parantaa ratkaisevalla tavalla tietojen löydettävyyttä sekä kontrolloi tietojen syöttöä ja työn täsmällisyyttä.

Muu toiminta

Aluetaidemuseotutkija on ollut jäsenenä Kuvataiteen keskusarkiston johdolla toimivassa aluetaidemuseoiden ja keskusarkiston yhteistä atk-järjestelmää suunnittelevassa valtakunnallinen taideteosrekisteri –työryhmässä sekä tähän liittyen muodostetussa tietosisältötyöryhmässä.

Normaalien näyttelytoimintaan liittyvien esittelyiden ohella aluetaidemuseotutkija esitelmöi mm. Porin taidemuseon suorittamasta taiteilijan tuotannon dokumentointityöstä Kankaanpään taidekoulussa 21.1.1992 ja taiteen perusopetukseen liittyvistä näkymistä lääninhallituksen kouluosaston järjestämässä seminaarissa Porissa 4.2.1992 sekä taidekasvatuksen ja taidemuseolaitoksen suhteista Metsä-näyttelyn avajaisissa Kankaanpäässä 20.3.1992.

Aluetaidemuseotutkija on toiminut Satakunnan käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen taidehistorian tuntiopettajana.

LUENTOSARJAT

Porin taidemuseo järjesti keväällä Länsi-Suomen kesäyliopiston kanssa sekä syksyllä Porin taidekoulun kanssa kuvataiteita ja arkkitehtuuria käsittelevät luentosarjat. Syyskauden luentosarjan teemassa keskityttiin video- ja mediatieteeseen.

- 5.2. Norjalainen kuvataiteilija PER BARCLAY
esitteli omaa tuotantoaan
- 19.2. MUINAISTEN KANSOJEN KIVITYÖ
Kuvanveistäjä Harry Kivijärvi
- 4.3. TAIDE JA MUU YMPÄRISTÖ:
4.4. NOUSEVATKO TAIDETEOKSET ARKIPÄIVÄN YLÄPUOLELLE?
Fil.lis. Martti Honkanen
- 1.4. ARKKITEHTUURIN SUOMALAISUUDEN ONGELMIA:
ESIMERKKINÄ VIIME VUOSISADANVAIHTEEN TILANNE
Fil.tri Ritva Wäre
- 6.5. NYKYTAITEEN LAAJENTUNUT KENTTÄ
Kriitikko Minna Tarkka
- 14.10. RUUDUN LÄPI – ELEKTRONISEN TAITEEN NÄKÖALOJA
Mediatutkija, kriitikko Erkki Huhtamo
- 28.10. PORIN VIDEOPAJAN TUOTANTOA
Videopajaohjaaja Juha-Matti Kivistö
- 11.11. RIIPPUMATON VIDEO
Ohjaaja Olli Väänänen
- 2.12. LAHDEN V AV-BIENNAALI
UUTTA SUOMALAISTA AUDIOVISUAALISTA TAIDETTA
Mika Taanila

LASTEN TYÖPAJA

Museolla aloitettiin syksyllä yhteistyössä päiväkotien ja perhepäivähoitajien kanssa lasten työpajatoiminta, jonka tarkoituksena on perehdyttää lapsia visuaalisen maailman monimuotoisuuteen mm. tutustumalla esillä oleviin näyttelyihin. Tärkeätä toiminnassa on ollut myös käytännön työskentely, jota varten varattiin museo ateljeetila itäpäädyn toisessa kerroksessa. Museolehtori Vesa-Matti Velhonojan opastuksella lapset ovat tutustuneet eri ilmaisukeinoihin piirtämällä, maalaamalla, tutkimalla värejä sekä eri materiaalien suomia mahdollisuuksia.

Työpajatoiminta järjestettiin kahtena aamupäivänä viikoittain. Ryhmissä oli keskimäärin 10 lasta kerrallaan. Lasten piirustuksista ja maalauksista järjestettiin yleisölle avoin näyttely ateljeetilassa ajalla 1.12.92-15.1.93.

TALOUS

Porin taidemuseon menot ja tulot olivat kertomusvuonna seuraavat:

Menot

Palkat	1.248.717
Muut henkilöstömenot	379.372
Tarvikkeet	393.461
Huoneistomenot	849.768
Palvelukset	892.521
Muut laskennalliset menot	246
Muut menot	142.103
Yhteensä	3.906.188

Tulot

Valtion osuudet ja korvaukset valtiolta	826.698
Maksut ja korvaukset	120.113
Henkilöstön sosiaalitulot	728
Muut tulot	19.742
Yhteensä	967.281